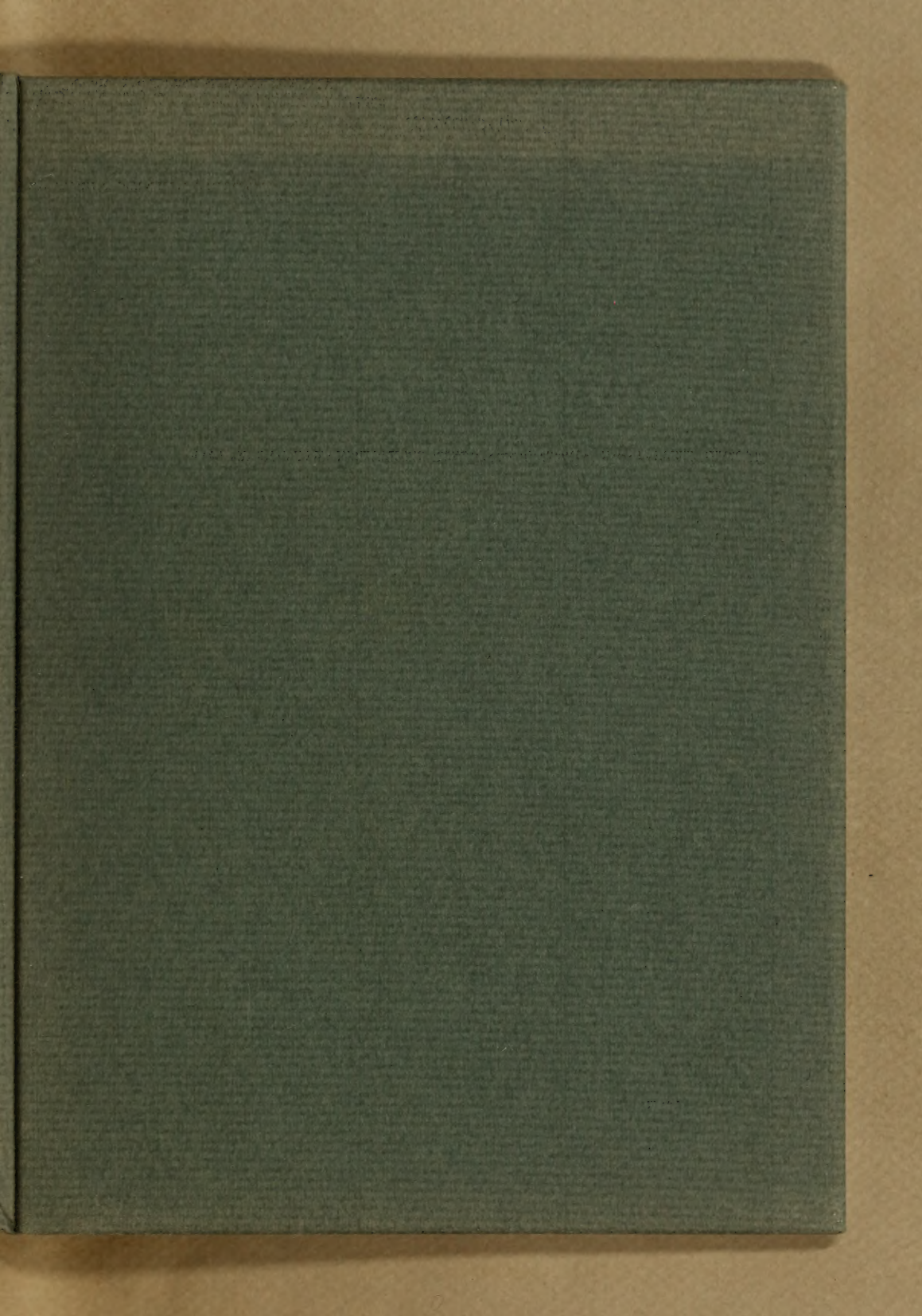
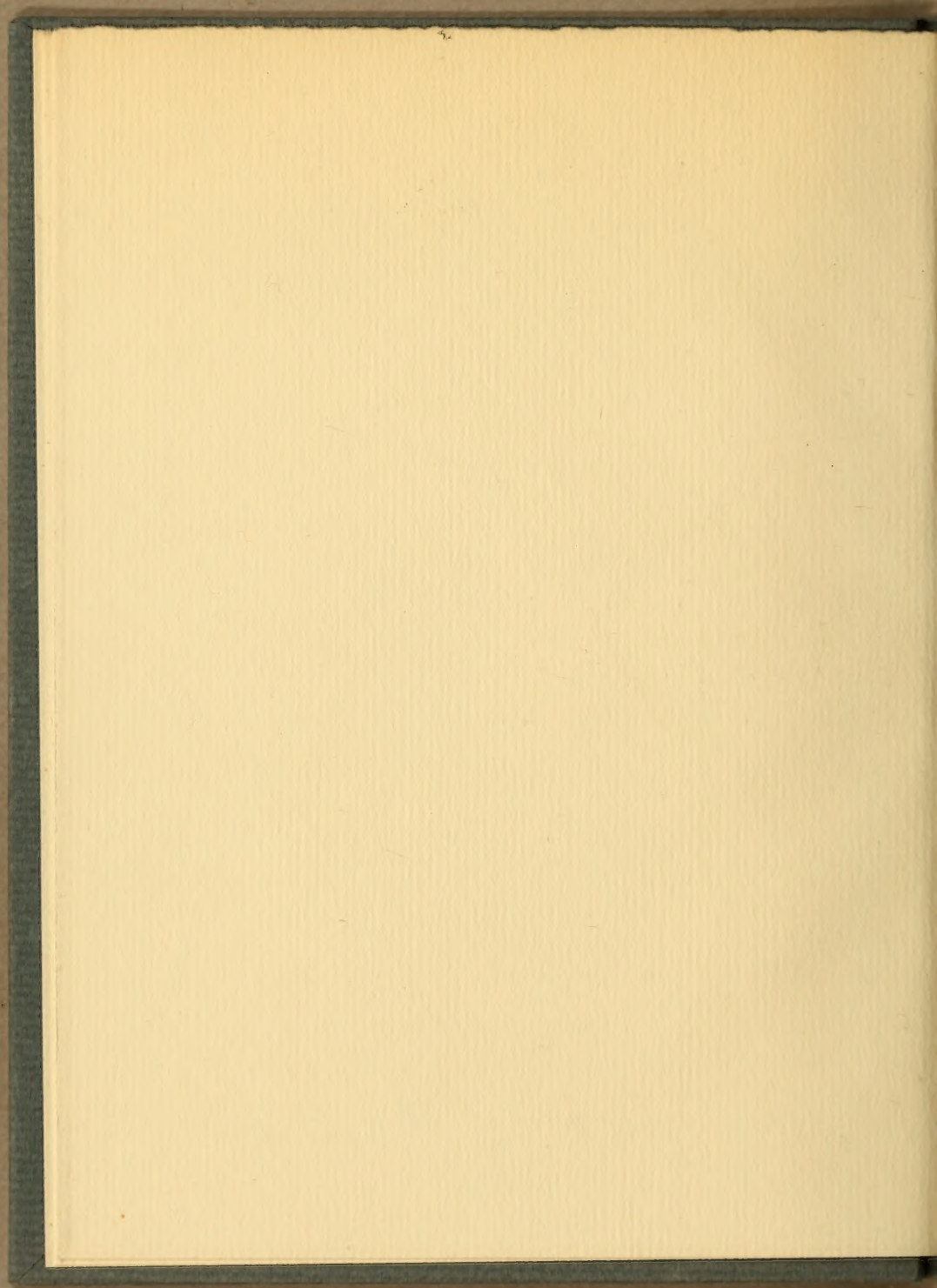

62698
1950.

John Carter Brown
Library
Brown University

PORTOGYSEN

G O E D E N

B V Y R M A N.

Ghetrocken uyt de Registers van syn
goet Gebuerschap gehouden in Lif-
bona, Maringan, Caep Sint Augu-
stijn, Sint Paulo de Loando, en
Sant Tomée.

Dienende tot Antwoort op het ongefondeerde

Brasyls - Schuyt - praetien.

Weest onnosel als de Duyven, En voorsichtich als de Slangen.

Ghedrukt tot Lifbon, inde groote Druck-sael,
Daer uyt-hanght het Verradich Portegael.

Anno 1649. den 24. December.

Aen den Leser.

HET Goddeloos bedrijf der snoode Portugijsen
 Comt eenmael aen den dagh, (ja doet de hayren rijzen
 Van menigh Christen mensch!) die door haer vals bedrijf
 Onstoonden vrient te zijn; maer ghy, ô snoo katijf!
 En hebt ghy noyt bedacht dat al u valsche streecken,
 En al u groot verraet, doch eenmael sou uyt-breecken,
 Het welck ghy hebt gepleeght aen onsen vrijen staet,
 Ghy maeckten ons veel wijs, maer 't was niet als verraet.
Angool, de Caep Sint Augustijn, Croon van onsen hoofde,
 Die ghy de Compagnie door groot verraet beroofde,
 Ghy pleeghte Duyvels-list, u Koningh was verstoort,
 't Was buyten sijn bevel, en sonder sijn accoort
 Dat sulcx daer was geschiet, hy soude haer castijden;
 Maer speelt den Hypocrijt, want hy daer in verblijden.
 Siet hier het vals bedrogh, by Portugael gesmeet,
 Die in een staende Vreed' gebroken heeft haer Eedt.

Met recht mach Holland aen den Brasilischen- Portugys antwoorden :

W At moogt gy Portugijs u scherpen, Om voor u my te verwerpen? 'k Ben te swaer van Trouw ghevult, Eer ghy my verwerpen sul: Israël Egypt ontvluchte, 't Geen haer vaeck tot Godt dëe suchte, Even soo ontvlucht myn Geest, 't Geen men in u Versen leest: Doch hier uyt staet recht te leeren, Eenich schand'-vleck van hem keeren.	Dat is quaelick-spreckentheyt, Daer een Sot zyn ryckdom leyt, Die men voor zyn Godt siet strycken, Want men vint niet sijns ghelycken In het gantsche Nederlandt, Of Castiliaensche kant. Nu soo wilt dan liever swygen, Als door sprecken hinder krygen, En mijn lieve Portugijs, Schijnt u selven noyt soo wijs.
--	--

Stultorum Thesaurus maledicentia.

DELE en H. Moog. oprechte en getrou-
we Patriotten, ware Voorstanders van ons
dier-gekoſte Vryheyt, de menichvuldige
ſmaet en ſchant-ſchriften teghen de Weſt-
Indiſche Comp. komen ſoo dick, ſoo aen-
ſtootelijck voor, dat niet mogelijk en is de-
ſelve langer te ſien, te hooren, veel min on-
geſien, en als niet gemerckt, heen te laten gaen: derhalven

hoe-wel geen geïntereſſeerde, nochtans een Lief-hebber van
ons lief en dier-gekoſte Vaderlandt, en de Weſt-Ind. Comp;
ſoo hebben niet konnen naer laten, deſe opmercklijckheden, U
E. H. Moog. en al de Wereldt voor oogen te ſtellen, op dat
door woort, en weer-woort, eens de waerheyt aen den dagh ko-
men mach.

Men ſuſtineert/ en ſchrijft dat het nootſakelijck is/ dat
men alles verkoop/ hoe eer hoe lieber/ om dat ſoo deſe
Schrijvers ſeggen/de Comp. ons niet meer nut en is/ ja dat
ons eens ſoo veel gelegen is/ aen den Handel van Poortegael
alleen/als aen Baſyl/ick vertron deſe luyden zijn ſos onwe-
tent/wat nut ons de Comp. is/ als ſy het ſchrijven: 't is in-
mers een Comp. ſoo de heele Wereldt bekennt is/ die ons op 't
hoogſt nootſakelijck is/ die een geweldige conſumptie kan
maken in eſſe zijnde/ in de hooft-neeringen der Hooft-fteden
Haerlem/ Delft/ Leyden/ &c. en door ons heele Vaderlant/
maer dat is te vozen (ſoo in 't oprechten vande Comp. als na-
der-hant) ſoo overbloedigh getoont/ datſe ons nootſakelijck
is/ende oock op 't alder-hooghſte profijtelyck/ dat het onwo-
digh is 't ſelve weer te verhalen/daer en lept ons de queſtie nu
niet/maer alleen of Poortegael vermach ons dat met verract
af te nemen/laende Brede/ en dat moſt betwelen worden/ die
gaen deſe ſchrijvers verby/ en ſoecken maer met ſchelden/ en
laſteren/de Comp. uyt te maken/ en de goede Patriotten van
de wegh af te leyden/ op dat terwijl ſy onder de confuſie zijn

schuyplende / van met de regeringe van de Comp. te lasteren /
dan met deselve voor al de werelt in den gront te verkleumen /
en met menighe van valsche sustenuen / ons van de saeck
selfs af te leyden ; te weten van 't verraet van Doortegael te
bewijzen / dat / dat wel gedaen was / en staende Vrede mocht
geschieden / maer daer geen raet toe wetende / soo soekense
maer onder de confusie te schuylen / en hier de Comp. hate-
lijk te maken / en in Brasyl de siegeringh moeloos / en onee-
nigh / en soo hebbense van eersten aen begonnen / selfs doen
het groot secours upt-ging / met alle listen en lagen getracht /
het volck moeloos te maken / en soo doense noch / hier en gin-
der / maer ick hoop men sal op haer aenslagen letten / en God
sal eens de listige Achitophels raetslagen / op haer eygen kop
laten komen.

't Oprechten vande West / nevens d' Oost-Indische Comp.
zijn t' allen tijden twee vaste Calonnen van onsen staet ge-
houden / si hebben oock ghevoont wat een Wet sy voor een
groot gedeelte hebben gestelt / aen onsen Algemeenen vyant /
als doen ons soo formidabel / en vreeslijk ; wil men seggen
de West-Indische Comp. heeft nu die macht niet meer / dien
volgende ons nu niet mit / soo komt het weer daer op aen / hoe
haer die macht van de Portegiesen ontnomen is / dat wy
schuldigh zijn te wreken ; een dingh is wonder / en ten alder-
hooghsten bedroeft om aen te hooren / dat hier ingebozenen /
van een staet / van een mi / moogelijck van een Religie / voor
het verraders werck van Doortegael / en teghen de Comp.
schrijven / en dat over een verraet / in oude noch nieuwe Histo-
rien diergelijcke ghelesen / om alsoo waert voor haer deel mo-
gelijck / t' goet en bloet / van soo menighvuldigh vroom Par-
ticipant / oock van Weesen / en Weduwen / voort met voeten
te trappen / en die heerlijke Comp. te helpen upt-blusschen /
op datter noyt een straet meer of op en stingh / een sake die
niet recht / en waarheyt / selfs onder alle Heydenen / die den
waren en sinveren Godt niet en kennen / nochtans altoos
ver-

verbloeckt is/ wie liet/ en tast het niet als met handen/ de ont-
trou die tegens dese Comp. omgaet. In't eerst van de Re-
volte heeft men ontkent dat den Koninck van alles dat de
Rebellen deden/ yet wist/ en gans onnoosel was/ jaé dreyghde
de Gouverneur van de Bahia/ te doen straffen. Maer de
minst geoeffent in onsen staet/ die maer eenigh oordeel heeft/
liet/ en heeft altoos konnen sien/ dattet is een werck niet be-
gonnen door de Rebellen in Brasyl/ maer van langer handt
gesmeedt/ gestookt/ ghevordert/ en ghehanchaest/ in/ en door
Doortegael/ en soo ist en blijft het als noch/ en dat blijkt ons
soo claer als de Son op den middagh. Den Koninck hadt
expres geschreven al in't Jaer 1644. aende Gouverneur van
de Bahia/ dat hy op syn hoede hadt te wesen/ en aen syn Ad-
miraal ter Zee/ dat hy hadt te volgen de ordre vanden Gou-
verneur van de Bahia/ alsoo soo hy schreef hy sekere kennis
hadt/ sijn bynden yets voor hadden/ maer daer wast niet/
want de Koninck van Spaengien was doen onmachtigh/
en de Comp. heeft het noyt gesocht / maer 't was alleen om
haer in postuer te stellen/ en d onse van alle kanten dan niet
macht te overvallen/ gelijk den Gouverneur vande Bahia
oock niet nalatigh was/ al eenige maenden voor de Rebolte
het platte Landt van Brasyl te laten op-rupden teghen de
Comp. schreef oock aen de onliggende Provincien / dat sy
eer langh het groot-verwachte-secours te wachten hadden/
was dat oock al Rebellen werck? Maer laet ons de saeck
wat nader examineren / en sien of Doortegael selfs ons nu
het Mom-aensicht niet af gedaen en heeft/ haer D. M. heb-
ben immers verclaert/ en vertrou de selve verclaren als noch/
dat Sint Paulo de Loando, en Sint Tomée, is wel en wette-
lijck genomen by de Comp. / en dat de Comp. niet het ne-
men van de selve/ geensins en heeft gebroken den Brede die
desen Staet heeft gemaect met de Croon Doortegael/ soo't
wel ende wettelijck is ghenomen by de Comp./ volghens de
verclaringe van haer D. M. selfs/ breekt dan Portegael niet

weer op een nieu den Bredt niet desen Staet / want immers
denck ick niet / dat eenigh Portegijs / of Portegijs-penciona-
ris / soo geck is / dat hy ons wil doen ghelooven dat dat soek
Schellen zijn vanden Coninc van Poortegael / want hy nae
heel Hollant weet dattet is een Vloot / en Volck / toe gherust
sels in Poortegael / en van daer regel-recht geloopt naer
Angola, en 't selve ghenomen / dats immers niet sonder we-
ten van den Koninck / hoewel hy dreyghde den genen te doen
hangen die t gedaen hadden / maer liet men daer ooc niet dat
hy niet ons geckt / ('t is seker dat de Portegijsen de valsche
ophitsingh van Casper Dias noch in 't hooft leyt / namenchy /
dat het een Comp. is / bestaende in particuliere Coop-lyu-
den / dat den Koninck by mocht toe tasten / nu hy occasie
sagh / dattet haer de Staten niet eens souden aen-trecken /
maer hoe ver sy haer selven daer in bedrogghen hebben / heb-
ben sy ten deelen gevoelt / en sullent niet Gods hulp noch be-
ter gewaer worden.) Secht men daer tegen / tegen sich sels
weer-leyt / de Portegijsen oordeelen dat haer Angola t'on-
recht is ontnomen / wy seggen daer teghen de heele Wereldt
weet anders / en is boormael's anders bewesen / maer om alle
dispuyt te wyten / heeft het immers de Com. aen haer H. M.
gestelt / en die doen contrarie uyt-spraeck / maer 't leyt daer
niet / Poortegael heeft niet verract en schelm-stucken begon-
nen / en wil soo rynden / ja seggen se / de Comp. heeft den Ko-
ninck Taparica afgenomen / en dat was des Koninck eygen-
merckt haer bedroggh / en soo gaense over al / de Comp. heeft
Taparica genomen / de Molens om de Bahia gebrant welen
wettigh / want sy hebben het genomen en gedaen van die / en
tegen die / die haer alles af-namen / te water en te lande / wat
sy krijgen kosten / sy hebben het genomen van die die haer
ruineerden / en noch soecken te doen merckt hier weer Poor-
tegaels valscheyt / de Comp. neemt een plaets van haer by-
anden die haer verbondt breken / en goet en bloet vernielen /
ergo de Koninck mach syn verbont aen syn vrienden breken /
en

en haer Angola af-nemen / daer hy verclaert dattet hem leet
is dat syn onderdanen in Brasyl rebolteren tegen de Comp.
daer op gaet hy / en neemt haer selfs Angola af ; is dat niet
wel syn excusen bevesticht / sulcke maximen van staet en ken
ick niet / en wort oock hy niemant voor goet gekeurt / maer
wel datse gedaen hebben als ontrouwe Bontgenooten ghe-
went zijn / en hoe nootsakelijck ons dat is te wreken / en hoe
rechtveerdigh wy 't mogen / en moeten doen / kan al de werelt
oordeelen. Verder s' sult inceert en schrijft men dat men de
Conquesten vande Comp. in Brasyl vercoopen sonde aen de
Croon Poortegael / en de gerevolteerde van dien / soo dat ge-
raetsaem waer soo souden de Bont-genooten niet desen staet
in alliancie staende / de Onderdanen van de selve / wanneer se
occafie en proffijt saken / deselve altoos over-vallen / en alst
haer wel geluckte / haer Conquesten soecken afte koopen ;
ick wilde datmen daer eens een fatsoenlijck exempel af
toonde / 't sou oock een groote eer voor onsen Staet zijn / dat
sy haer Onderdanen diese beschermen kosten / lieten vallen
in handen van onse vanden ; maer wie siet niet dat dese
Schrijvers zijn verbasterde Nederlanders / haters van 't
welbaren van onsen Staet / en des Compagnies Pencia-
nisen van Poortegael / die (soo het haer moghelijck waer)
gaerne (door het ingeben van Poortegael) eenige van onse
brave Officieren in het vergiftigh Brasyls-Schuyt-prae-
jen / tegen onse goede Ingesetenen soecken hatelijck te ma-
ken / ende met vele valsche Calumnien te lasteren / maer laet
haer eens insien hoe dat sy 't in Brasyl hebben gemaect / en
hoe schandelijck men haer heeft hups gesonden / ja mogen
Godt / en de Justitie dancken / dat sy 't leven daer af hebben
gebracht / ende nu alhier in haer eygen Vaderlant den bloo-
den hypocrijt spelen.

Maer let de verder sultenmen / de Comp. is / en wort qua-
lijck geregeert / seyt men / daer nipt trecken sy dit besuyt / de
Portogijzen mogen haer Verbont breken / en 't staet haer vry
alles

op dese uyt noch in 't leven is / en in onsen staet in een by aen-
stienlijcken dienst is / die t met syn oogen gesien heeft / en als
noch bewijzen kan / is dit dan niet sijn volck / dat nu dus wil
klagen ? Die sulcke wreetheydt hebben begaen doen haer
't water op de lippen stont / en gereet was de keel in te loopen /
wiens oogen zijn dan niet gheopent datse noyt goet int sin
gehadt hebben / of noch hebben / en wie siet daer haer boesen
haet niet in tegen onse natie / en 't en waer datse die daer han-
delen niet nootsaekelijck van doen hadden om haer desey-
nen te vorderen / sy soudent al van 't selfde syp hebben / Want
Poortegaels oogmerck is alleen gheweest / en is als noch /
ons uyt gheheel Brasyl te helpen / sulcke ghetuyghen doct
meenichvuldich gheinterspiet de adylsen. **I**ae de groote
die doch in Poortegael de Meester maecten / derben wel
ront uyt segghen / liever half Poortegael als Brasyl ver-
loopen / en de bagelijckse experientie toont ons daer de waer-
heyt wel ghenoech af.

Wat groote devoirs tot groot voordeel van desen Staet /
en tot een wonder voor de ooghen der werelt / dese Compag-
nie heeft aen ghenomen teghen soo grooten Monarch / en
oock gheluckich uyt-ghevoert / en alsoo door dwerse van
desen Stacdt ghewent is / noch in verscher memoire / selfs
al de menichvuldich en vergeefsche torhten heeftse niet een
onverdrooten arbeyt door-gebetten / en ghestadich al weer
doende geweest op een nieu / tot een onuytspreckelijcke scha-
de van onsen alghemeenen Wyant / **I**ae soodanich dat sy
als een Oorloogh alleen op haren hals in die ghewesten ghe-
voert heeft / sulcke dat sy de neepen van dese Comp. en haer
Clawwen / in sijn hart-aderen boelende slaen / **O**ost-**I**n-
dien heeft laten dypen / alles op dat sy doch dubbelde krach-
ten teghen dese Comp. mocht aenvoeren / daer teghen soo
machtighe Blooten uyt-gherust / de selve soo versien met
Boots-Volck en Soldaten / datse sufficient wierden ghe-
oordeelt. heele Provintien t ober-rompelen / doch **G**ode
heeftse

heeftse door dese Comp. te niet ghemaect / en sijn groote
besnyen daer mede van desen Staet ghekeert / en soodanich
sijn middelen uytgheput / dat hy machteloos was den Goz-
loogh in't Heeder-landt met vigeur te voeren / hoedanich
sulckx de Vyanden vande Comp. oock willen ontkennen /
soo heeft het Godt soo klaer doen blijcken / dat sulckx de hee-
le werelt oordeelt / Iac selfs vyeemde Potentaten sulckx by
inlidich verelaren / ghelijck den Heer Graeue d'Abaux /
Afghefant vanden Croon Vranckrijck / in seckere Pro-
positie welter deghen uytduckte / seggende: dat Godt de-
sen Staet gesegent hadde met twee uytsteekende Starren
aenden Hemel / daer by verstaende d'Oost en West-Indische
Comp. en dat nootlaeckelijck was die twee tegen alle Vy-
anden te myntenceren / dat Spangien Oost-Indien hiel
als een Croetel-Kint / maer West-Indien als wettich en ey-
ghen Soone / soo dat oock Vranckrijck 't verwer des Ro-
minckx siende door 't afnemen van een silver Vloot / (en dese
Landen daer door een dobbelde Herte kypgende / hem voort
den Vos en Wesel af naemen / daer door sijne saecken soo
ontfalt raecten / dat hem alles in't verwer liep) heeft het
selve de Wapenen met ons tegghenden alghemeenen Vyant
aenghenomen / en dat niet sulcken gheluckighen succes
tegghen den alghemetnen Vyant ghekeert.

De Regeerders vande Comp. nevens der selver Hooghe
en laghe Participanten / hebben als noch gheduprich voor
ooghen / wat Heerelijcke toefegginge en hulpe hare H. M.
de Comp. ghetoont hebben / en noch toonende is / niet twy-
felende of hare H. M. sullen 't van dage tot dage naeckter en
klaerder de valsheden der Portegijzen siende / niet soo veel
meer eer en grooter macht assisteren / ghelijck der selver Re-
geerders / oock hooge en lage Participanten / tot allen berceyt
zijn het selve met alle behoorelijcke danckbaerheyt te erken-
nen / want wy hebben (Godt lof) noch macht en middelen
genoech / haer ontrou verract te betaelen / Spangien hebben
wy

wy de maet ghestelt / en vrede doen maerken naer ons wel
behaegen / wy sullent met Godts hulp Poortegael (noch
maer een berent rijk / en dat van alle kanten sijn Wyant te
wachten heeft) oock wel doen / wy hebben een rechtveerdig-
ge saecke voor die de heele Weerelt niet anders oordeelen kan /
en daer Poortegael selfs of overtuycht is.

Veele eerlijcke vrome patriotten verklaren ront uyt / en
oock met waerheyt / datse haer penninghen in dese Comp.
hebben gheleyt / niet soo seer siende op haer eyghen profit/
als wel op de afbreuck vanden Alghemeenen Wyandt / en
voorstant van haer lieve Vaderlant / dieter oock noch van
eersten af tot op desen dach toe hebben ingehouden / hoe wel
vele Schryvers daer mede spotten / doch t is daer uyt goet
te vertrouwen datse noyt by haer sulcke liefde tot haer Va-
derlant niet geboelt en hebben / en dien-volgende daer oock
soo niet af oordeelen kunnen / ghelijck t met haer oock wel
blijkt aen t schryven tegen de Comp. / de Heydenen souden
groote redenen hebben teghen ons te protesteren / datse door
ons gesmaect hebbende de rechte kennisse Christo Jesu mis-
verlaten wierden tot een roof van haer bloet-dorstige wyand-
den/diese naer Ziel en Lichaem soecken te beschadigen / en
altoos getracht hebben / oock niemant die met een bedaert
ghemoet oordeelt / kan anders oordeelen / of de Compagnien
van Oost en West-Indien hebben onsen hooft-wyant eerst
tot reden ghebracht / gelijk insonderheyt vande West-Indi-
sche Comp. kan gesept werden / en wanneer alle haet en
nijt tegen de selve Comp. eenmael sal rusten / en ons Rako-
melingen met een onpartijdigh ghemoet de handelinge der
selver Comp. hoorende / en lesende / met der waerheyt onder-
binden sullen.

Dat eenigh Schryver van fatsoen eens voor den dagh
komt / dewijl men dus wil dat alles verkocht wort / die met
vaste argumenten sonder passie eens toonde dat eenigh Po-
tentiaet of Republijck heele Conquesten van seven machtige
Provintien verkoopt / of verkocht heeft aen de Verraders / en
mepn-

niep-eedige Rebellen van de selve / waer van de fondamen-
ten getraet leggen in 't goet en bloet van haer getrouste On-
derdanen / hoe liberael in tijt van noot (dat Godt verhoede)
dat de vrome Ingeletenen van desen Staet sou maken / om
haer gelt weder in dierghelycke noot (als onsen Staet doen
was als men de Comp. oprechte) uyt te schieten / en soo
heerlijcken macht te water en te Lande teghen den algeme-
nen / uyt de Beurs bande oprechte Patriotten en inghelete-
nen van desen Staet te krygen soude zijn / konnen alle recht-
finnige oordeelen / ic vertrou oock dat de meeste part de moet
daer door wel degelyck weri uytgeblust / en hoe deerlijck
in tijt van noot (dat Godt verhoede) ons sulckx sou opbre-
ken / wanneer yder onlustich sou zijn sijn gelt op soo een
manner weer te waghen / is ten hooghten te bedencken ;
maer wie siet niet of dese Luyden die soo secker en alle uitant
weten te oordeelen / dat het Recif in 12 Maenden door ac-
coort of geweld / in Poortegaels handen sal zijn / datse of Pen-
sionarisen van Poortegael zijn / en Vyanden bande Comp. /
of ten alder-naeuesten correspondentie mette selve houden / en
soo veel alst mogelijck is / door haer schrijven daer toe soec-
ken te brengen / want waer om moet het nootsakelijck in 12
Maenden in Poortegaels handen zijn? haer H. M. nement
immers aen te besetten voor 12 Maenden / senden daer 12
Schepen / oock noodige Vibres / en Ammunition naer toe / tis
voorwaer anders niet dat dese Luyden voor hebben / als om
alle Participanten / en Negotianten / die derwaerts hande-
len / moedeloos te maken / en soo met haer bedriegerijen om
den thyn te leyden / maer wy hopen sy sullen anders sien /
en haer H. M. het werck eens te degen by de hant nemen / en
al dese Luyden haer sustenuen / en segghen vals maecten /
want immers is daer ten hooghten aen gelegen / dat men
soo veel Weduwen / en Wetsen / en eerlijcke familien in desen
Staet behoudt / en den Portegijs syn ontrouw betaelt : set
maer genomen den Staet en was niet gehouden / noch soo
naew

naeu verbonden aen de Comp. ende Participanten van dien / als eenighe sustineeren / hoe wel overbloedich contrarp is bewesen / soo ist immers in allen gheval nootsaekelijck voorsz onsen Staet selfs / want doen men de Comp. oprechtte / oordeelde alle verstandighe dat / dat de rechte wech was / en de rechte plaets daer men ons vast most houden / en dat dat de rechte Comp. was die meerlichte van neeringhen in desen Staet kost gacnde houden / en doen flozeeren / dereden daer van sijn oock voorsz desen wptloepich bewesen/onnodich meer te verhalen / en eben deselve redenen die wy daer doen toe hadden / hebben wy als noech.

Ja seymen / 't sijn geen Onderdanen van desen Staet / maer dese luyden beschamen haer selfs / want si weten niet te seggen wat het dan sijn / maer soo dat geen Onderdanen sijn die desen Staet moet maintaineren / die alles watse voornemen / doen op en in den naem van desen Staet / oock voorsz een groot ghedeelte tot profijt van desen Staet / als altoos gedaen hebben af-breuck aen de byanden van desen Staet / op den naem van Onderdanen van desen Staet / daer d Inwoonderen van desen Staet haer goederen vertrouwen als onder de bescherminge van desen Staet / en aen mede-borgeren van desen Staet / daer weer van daen krijgen in desen Staet / Volc / en Schepen aennemen op den naem van haer H. M. appelleren aen desen Staet / haer gelt en goet wagen / op datse de byanden van desen Staet souden vernielen / en alle af-breuck doen / soo dat geen Onderdanen sijn van desen Staet / en soo men die niet moet maintaineren / soo ken icker geen / en 't is meer als tijt als voorsz geseyt is / dat dan sulcke luyden in tijt van noot als men weer soo een Comp. sou willen oprechten / haer gelt c' hups houden / op datse niet onnut haer gelt verliesen / en bespot toe worden / gelijck nu van dese Portugijse voorsz schrijvers geschiet / maer wy vertrouwen en sien dat het hare H. M. anders op-nemen / als dese lieden haer soecken wijs te maken / ende verhoopen datse het selve van dage tot dage meer en meer sullen voorsz al de werelt coonen /

nen/ hoe veel haer aen dese Comp. / en de wel-baert van dese
Comp. / en der selver getrouwer Onderdanen / gelegen is/
die nu voor-selker vertrouwen / daer se sullen maintencen en
blijven mainteneren tegen alle hare vyanden / ghelijck wip
oock den grooten Godt van herten willen bidden / dat hy
haer H. M. ghelijck tot noch toe / wil bystaen in alle hare
raetslaghen / met den geest der wijsheyt / dapperheyt / en bo-
ven al sijnner Goddelijcker vrees / A M E N.

COROLLARIA,

O F T E

T O E - G I F T.

1. **I**Nde *Maranhaon* hebben se onse Soldaeten op de *Ingenios* leggende, gans moordadigh vermoort.
 2. **I**Sy hebben den Commandeur vande Compagnie van Hans van Breemen, nevens den Predicant van Poelen te gast genoot, en vergift in ghegheven, daer van den Commandeur ghestorven is.
 3. Den dooden Manhaften Admirael Jol, hebben se op't Eylant *Sant Tomée* op-gegraven, en schandelijck mishandelt.
 4. Achter de Caep *Sint Augustijn*, hebben se in de 30. Brasilianen (bovenbeloften) schandich vermoort.
 5. *Vidal* (voor de revolte) debouscheerde de principaelste vande Provincie van *Pharnambuco*, haer doende teycken en een gheschrift dat hy vande *Bahia* ghebracht hadt, en dede door den Bisschop een eeuwighe verdoemenis uyt-sprecken over die yets ontdeckte; 't selve dede hy in *Goyane*, en *Parai-ba*, onder 't pretext van sijn Vader te besoecken, gelijk de ge-executeerde Portugijs int Jaer 1645. op't *Recif* verklaert heeft.
- F I N I S.

80-88
 The first part of the book is devoted to a history of the
 various forms of government which have existed in the
 world, from the earliest times to the present day. The
 author discusses the different theories of government, and
 the various forms of society which have been known to
 man. He also discusses the different forms of political
 organization, and the various forms of social organization.
 The second part of the book is devoted to a history of the
 various forms of government which have existed in the
 world, from the earliest times to the present day. The
 author discusses the different theories of government, and
 the various forms of society which have been known to
 man. He also discusses the different forms of political
 organization, and the various forms of social organization.

COROLLARIA

OF THE

T-O-B-G-I-F-T

The first part of the book is devoted to a history of the
 various forms of government which have existed in the
 world, from the earliest times to the present day. The
 author discusses the different theories of government, and
 the various forms of society which have been known to
 man. He also discusses the different forms of political
 organization, and the various forms of social organization.
 The second part of the book is devoted to a history of the
 various forms of government which have existed in the
 world, from the earliest times to the present day. The
 author discusses the different theories of government, and
 the various forms of society which have been known to
 man. He also discusses the different forms of political
 organization, and the various forms of social organization.

F649

P853p.

